provincie ZUID HOLLAND

Gedeputeerde Staten

Contact
ing. J.H. Krietemeijer
T 070 - 441 60 65
jh.krietemeijer@pzh.nl

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
6 januari 2016

Ons kenmerk
DOS-2015-0006476

Uw kenmerk

Bijlagen
1

Provinciale Staten

Onderwerp
Asbestproblematiek gemeente Westland

Geachte Statenleden,

Vanuit haar toezichthoudende rol hebben Gedeputeerde Staten op dinsdag 5 januari j.l. gesproken over de voortgang en de gevolgen van de asbestbrand in Wateringen. Dezelfde middag heeft een constructief overleg plaatsgevonden met een delegatie van het college van de gemeente Westland.

De delegatie van het college van de gemeente Westland heeft aangegeven op 12 januari a.s. een plan van aanpak toe te zenden aan Gedeputeerde Staten. Op grond van het bestuurlijk overleg op 5 januari j.l. gaan wij ervan uit dat het college van de gemeente Westland afdoende maatregelen neemt om de resterende problematiek op te lossen. Het college van Gedeputeerde Staten was voornemens om na ontvangst van het plan van aanpak de Staten te informeren. Inmiddels is door uw Staten een aantal vragen gesteld. Vooruitlopend op toezending van het plan van aanpak sturen wij u daarom reeds nu hierbij, het in de media, genoemde juridisch advies.

Wij houden u uiteraard op de hoogte van de ontwikkelingen in dit dossier.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,

secretaris a.i., voorzitter,

drs. J.H. de Baas drs. J. Smit

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en de buslijnen 90, 385 en 386 stoppen dichtbij het provinciehuis. Vanaf station Den Haag CS is het tien minuten lopen. De parkeerruimte voor auto's is beperkt.

Waterman Legal Consultancy

Mr.dr. Y.R.K. Waterman
Specialist aansprakelijkheidsrecht
Lid van de Vereniging voor
Aansprakelijkheids-
en Schadevergoedingsrecht

P Kamperfoeliestraat 14
4725 AV Wouwse Plantage
M 06 - 819 189 43
F 084 - 719 37 69
E waterman@watermanlegal.nl
W www.watermanlegal.nl
www.asbestenrecht.nl
B NL14 RABO 0120 2819 37
KvK 20141657
BTW NL147062925B01

Provincie Zuid-Holland
Afdeling Interbestuurlijk Toezicht
Postbus 90602
2509 LP Den Haag

Verzonden per email:

Datum : 14 december 2015
Referentie : asbestcalamiteit Wateringen

Geachte heer

Hierbij voldoe ik met genoegen aan uw recente verzoek om een advies inzake de asbestcalamiteit in Wateringen en de rol van de Gemeente Westland daarin.

1. De opdracht

De opdracht van de Provincie Zuid-Holland luidt als volgt: “Kunt u op basis van uw kennis en ervaring aangevuld met jurisprudentie en casuïstiek een advies op stellen waarom de overheid (gemeente) al dan niet verantwoordelijk is voor het opruimen van asbestrestanten afkomstig van de brand in Wateringen op 12/13 januari 2015?”

2. De casus

In de nacht van 12 op 13 januari 2015 is een grote brand uitgebroken in een verf- en behangloods in Wateringen, dat onder de Gemeente Westland valt. Over de oorzaak wordt gespeculeerd, maar is (voor zover ik uit de verstrekte documenten kan afleiden) nog geen definitieve aanleiding gevonden. Het pand is geheel in vlammen opgegaan, waarbij veel rook is ontstaan. De rook is door de wind over de nabije wijk gedreven, waarbij veel asbest van het asbesthoudende dak is vrijgekomen en op de openbare ruimte, woningen en tuinen terecht is gekomen. De Gemeente Westland heeft een noodverordening ingesteld voor het gebied waar het asbest is neergekomen en toegezegd het asbest zo snel mogelijk te

verwijderen. Vanwege de grote hoeveelheden asbest en de brede verspreiding heeft het opruimen tot april 2015 geduurd. Op 14 april 2015 heeft de Gemeente de noodverordening geheel ingetrokken en is het betreffende gebied asbestveilig verklaard. In de maanden daarop zijn echter door bewoners en gecertificeerde inventarisatiebureaus nog vele asbestrestanten aangetroffen, zowel in woningen en tuinen als in de openbare ruimte. Daarop heeft een tweede saneringsronde plaatsgevonden, maar ook een tweede vrijgave heeft niet geleid tot een asbestveilige situatie noch kan hier tot op heden van worden gesproken. Eind 2015 klagen de inwoners nog steeds over asbest op straat, in de tuinen en woningen.

Er kan onderscheid gemaakt worden tussen een primaire besmetting, veroorzaakt door de brand, en een secundaire besmetting veroorzaakt door meerdere factoren. Bij dit laatste kan bijvoorbeeld gedacht worden aan omstandigheden als dat zowel de eerste als de tweede saneringsronde kennelijk niet deugdelijk zijn uitgevoerd, het betreffende gebied eerst te eng is vastgesteld en er sprake is van onderlinge herbesmetting. Zo lopen de bewoners voortdurend asbest van de straat hun woningen en auto's in, de wind waait asbest vanaf de straat naar binnen, voorbij rijdende auto's verpulveren het asbest op straat etc.

Geleidelijk aan heeft de Gemeente de oorspronkelijke toezegging om alles voortvarend te inventariseren en te saneren steeds verder beperkt en de eigenaren van particuliere woningen en tuinen meegedeeld dat zij een eigen verantwoordelijkheid in deze dragen. Tevens heeft de Gemeente de bewoners aangeraden om brokken asbest zelf te verwijderen, hoewel in geval van risicoklasse II en III alleen gecertificeerde saneerders dit mogen doen. (Zie artikel 1.26. Sloopmelding met name lid 6 onder g en art. 1.32, het Asbestverwijderingsbesluit en het Arbeidsomstandighedenbesluit.) Hiermee heeft de Gemeente de bewoners nodeloos aan asbest blootgesteld. Verzoeken van de bewoners tot rectificatie van dit advies zijn langdurig genegeerd.

In het licht van deze omstandigheden is het niet verwonderlijk dat er vanaf de aanvang van zomer 2015 veel frictie is ontstaan tussen de Gemeente en de bewoners, waarvoor vele oorzaken zijn aan te wijzen. Bijvoorbeeld de reeds genoemde twee onterechte vrijgaven, voortdurende blootstelling aan asbest en alle daarmee gepaard gaande angst en stress, gebrekkige en onduidelijke communicatie van de Gemeente en daarmee gepaard gaande onzekerheidsgevoelens, gedateerde en onvolledige plattegronden van de Gemeente inzake de asbestcalamiteit, het saneringsadvies in strijd met de wet, het onthouden van relevante documenten aan bewoners, vertrouwelijkheidsproblemen, negeren van bewonersklachten door de gemeente, gemis van zomers tuingenot door de bewoners (zij durven het gras niet meer te maaien of hun kinderen daarop te laten spelen) etc. Ook de verklaring van de Gemeente – zelfs maanden na de primaire besmetting – dat zij tot bestuursdwang kan overgaan, zal de gemoederen niet tot rust brengen. De bewoners klagen er veelvuldig en bij diverse instanties over dat zij niet inzien, waarom zij zo lang aan asbest worden blootgesteld en waarom de Gemeente niet een meer voortvarende en actieve aanpak toont in overeenstemming met haar publiekrechtelijke taak tot voorkoming en beperking van gevaar voor het milieu en de volksgezondheid.

Constaterend dat er circa acht maanden na de brand nog steeds sprake is van asbestresten, verzoekt de Provincie Zuid-Holland de Gemeente Westland schriftelijk per 8 september 2015 om de regie te nemen, de volledige wijk die door de asbestbrand is getroffen zo snel mogelijk te saneren en daartoe een concreet plan van aanpak te hanteren waarbij ook

aandacht wordt geschonken aan communicatie met de belanghebbende bewoners, teneinde een draagvlak van voldoende vertrouwen in de aan te voeren oplossingen te creëren.

In november 2015 blijkt echter dat er verschil van mening bestaat tussen de Provincie en de Gemeente over de kwestie van regie voeren. De Gemeente Westland geeft aan zich niet verantwoordelijk te voeren voor het oplossen van de problemen die dan nog bestaan. Zo tracht de burgemeester diverse verzekeraars te overtuigen tot het nemen van 'maatschappelijke verantwoordelijkheid' om de schade van de getroffen bewoners te vergoeden. Dit stuit echter tot op heden af op onwil van de verzekeraars, die enerzijds principiële bezwaren hebben om een volledige vergoeding te bieden aan bewoners die niet of niet voldoende bij hen verzekerd zijn en anderzijds menen dat deze maatschappelijke verantwoordelijkheid juist bij de Gemeente zelf ligt.

Tegen deze achtergrond is mij de opdracht verleend om te adviseren of de Gemeente al dan niet verantwoordelijk is voor het opruimen van de asbestrestanten die zijn vrijgekomen in Wateringen als gevolg van de brand.

3. Werkwijze

Nu de vraagstelling rept over 'de' asbestrestanten en zich niet beperkt tot asbestrestanten op enige specifieke locatie binnen de 'asbesthaard' in Wateringen, zal ik de beantwoording van deze vraag opdelen in twee onderdelen: in paragraaf 3.1. de asbestbesmetting in de openbare ruimte enerzijds en in paragraaf 3.2 de asbestbesmetting in de particuliere woningen en tuinen anderzijds.

3.1 De asbestbesmetting in de openbare ruimte

De taak van de overheid inzake de volksgezondheid, veiligheid en milieu is te herleiden naar diverse gezaghebbende bronnen. Hierbij valt met name te denken aan art. 22 Grondwet: "De overheid treft maatregelen ter bevordering van de volksgezondheid." Ook art. 21 Grondwet is relevant: "De zorg van de overheid is gericht op de bewoonbaarheid van het land en de bescherming en verbetering van het leefmilieu." Art. 1 onder c van de Wet publieke gezondheidszorg (Wpg) verplicht de overheid tot het nemen van "de gezondheidsbeschermende en gezondheidsbevorderende maatregelen voor de bevolking of specifieke groepen daaruit, waaronder begrepen het voorkómen en het vroegtijdig opsporen van ziekten". 'De' overheid in een gemeente is uiteraard de Gemeente dan wel de burgemeester of burgemeester en wethouders als bestuursrechtelijk orgaan. Hieruit kan worden afgeleid dat indien de volksgezondheid wordt bedreigd door bijvoorbeeld een asbestcalamiteit, de gemeente als bestuursrechtelijk orgaan bevoegd is om passende gezondheidsbeschermende maatregelen te treffen, zoals het opruimen van de asbestrestanten op straat, in de bermen, de openbare voetbalvelden, grasvelden, parken etc. Daarbij wordt geen onderscheid gemaakt tussen primaire en secundaire besmetting: de aard van de taak is bepalend voor de verantwoordelijkheid van de Gemeente, niet de vraag hoe vaak er gesaneerd moet worden. Verder draagt eenieder zorg voor het milieu, de gemeente daarbij inbegrepen, zie de Wet milieubeheer. Ook de Woningwet art 1a creëert een zorgplicht voor veiligheid en gezondheid voor open terrein.

Ook de publicatie ‘Plan van aanpak asbestbrand’ (2006, Vrom-inspectie) geeft duidelijk aan dat de saneringstaak bij de gemeente ligt; de gemeente refereert zelf veelvuldig aan dit document om haar handelswijze te rechtvaardigen. In het verslag van de raadsvergadering van 30 juni 2015 (p. 3) “inzake het beschikbaar stellen van een aanvullend budget voor het verwijderen van asbest in Wateringen” voert de gemeente eveneens aan dat zij in dit kader “haar publieke verantwoordelijkheid, die betrekking heeft op de openbare ruimte” heeft vervuld. De vervulling van deze publieke taak in het algemeen belang is op zich heel vanzelfsprekend, nu de asbestsanering in de openbare ruimte bezwaarlijk door individuen kan worden uitgeoefend in de zin dat iedereen zijn eigen stoepje saneert en de weg letterlijk in het midden laat. De gemeente Westland geeft zich derhalve rekenschap van haar taak in het kader van de volksgezondheid om het asbest te saneren in de openbare ruimte en betwist deze verantwoordelijkheid niet; wat overigens nadrukkelijk niet hetzelfde is als daadwerkelijk ‘regie nemen’.

De conclusie is derhalve dat de gemeente inderdaad een publieke taak of zorgplicht heeft inzake de veiligheid en gezondheid in de publieke ruimte en dat het verwijderen van asbest in die publieke ruimte mede daartoe behoort; en dat de gemeente ook zelf deze mening is toegedaan. Niettemin doet de Gemeente sinds de tweede saneringsronde weinig aan de vervulling van haar zorgplicht en wijst deze zelfs af, zoals uit haar mededeling aan de Provincie mag worden afgeleid. De Gemeente dient echter zo veel als redelijkerwijze van haar mag worden verlangd – en die lat ligt hoog, temeer daar het om potentieel ernstige gezondheidsrisico’s gaat – zich in te spannen om een bevredigend, ten minste adequaat saneringsresultaat te bereiken; de Gemeente kan niet volstaan met enkele evident mislukte pogingen tot saneren en daarna voor de eer bedanken.

In dit licht zijn twee zaken opmerkelijk te noemen. Ten eerste heeft het landelijk gerenommeerde inventarisatiebureau Oesterbaai in april 2015 aangeboden om de inventarisatie, sanering en projectbegeleiding tegen kostprijs te verrichten c.q. te laten verrichten, zodat de calamiteit zo spoedig mogelijk ter hand kon worden genomen en de bewoners al tegen de zomer(!) weer konden genieten van hun tuinen. Uit de aan mij toevertrouwde documenten kan ik niet afleiden of de gemeente dit aanbod heeft aanvaard, afgewezen of genegeerd. Toch lijkt van een definitieve sanering van de openbare ruimte – een derde ronde – geen sprake te zijn gelet op het uitblijven van een derde vrijgave en de afwijzing door de Gemeente van het provinciale verzoek om kordate regie.

Ten tweede heeft de gemeente in het kader van het derde spoor van haar plan van aanpak aangegeven te wachten met nadere inventarisatie totdat ‘de winterperiode’ van 2015-2016 voorbij is (een zeer vage termijn). Enige reden voor dit uitstel inzake een kankerverwekkende stof die reeds maanden open en bloot op straat en in de woningen ligt, is mij evenmin uit de documenten gebleken; nochtans moet ieder uitstel, zeker van een dergelijke duur die stellig minimaal enige maanden betreft, op voorhand in hoge mate onwenselijk worden geacht in het licht van de volksgezondheid in haar algemeenheid en de gezondheid van de betreffende bewoners in het bijzonder.

Deze lakse en ogenschijnlijk ongeïnteresseerde benadering van een potentieel dodelijk gezondheidsrisico – anders is het niet te noemen – betekent dat de betreffende bewoners tegen het voorjaar van 2016 al ruim een jaar aan asbest zullen zijn blootgesteld en bij de huidige voortgang van zaken zelfs tegen die tijd nog niet duidelijk zal zijn of en zo ja, in welke mate, zij nog steeds worden blootgesteld. Dit is onaanvaardbare vervulling van een kerntaak

van de Gemeente. Eventuele gezondheidsgevolgen zullen pas over enige decennia inzichtelijk worden naarmate zij in voorkomende gevallen verwezenlijken, waarbij naar de aard van asbest gedacht moet worden aan ongeneesbare, dodelijke ziekten als mesothelioom en longkanker. Dat deze toestand een ernstig en volkomen onnodig risico betekent voor de volksgezondheid, lijkt moeilijk betwistbaar. Ondertussen wordt het asbest met name op straat steeds meer kapotgereden en daardoor fijner, waardoor het minder zichtbaarder wordt en de kosten van sanering steeds hoger worden. De suggestie wordt gewekt dat de Gemeente kennelijk hoopt dat het asbestprobleem mettertijd 'vanzelf' verdwijnt, waarbij de kwesties van kostbare saneringen (voor een derde keer) en de actuele gezondheidsrisico's geheel terzijde worden geschoven; een andere verklaring voor het lakse optreden van de Gemeente laat zich niet onmiddellijk raden.

In de rechtspraak wordt weinig relevante aandacht besteed aan het antwoord op de vraag of een gemeente verantwoordelijk kan zijn voor het saneren van asbestdeeltjes die door een brand zijn ontstaan; wel is er een redelijke hoeveelheid jurisprudentie over het aspect van *kostenverhaal* door de gemeente op de aansprakelijke partij van een asbestbrand of een vervuiling. Hierbij wordt de taakvervulling van de gemeente als een vanzelfsprekendheid benaderd (behoudens een enkele uitzondering, hier niet relevant, wordt niet verweerd c.q. toegewezen dat de gemeente hierin géén taak heeft) en wordt een scala van civielrechtelijke argumenten aangevoerd om het kostenverhaal te rechtvaardigen (onrechtmatige daad, gebrekkige opstal, hinder, ongerechtvaardigde verrijking, etc.,); dikwijls worden deze argumenten echter 'afgeserveerd' door de rechterlijke macht omdat kostenverhaal via de private weg een bestuursrechtelijke regeling op onaanvaardbare wijze zou doorkruisen. In een recente uitspraak wordt het kostenverhaal door de gemeente wel toegewezen, zie rechtbank Den Haag 29 juni 2011, LJN BZ7447 (schending van art. 1.1a Milieuwet).

Klassiekers als het Windmill- en het Vlissingse Brandweerkosten-arrest en het Wateringen-arrest staan hier centraal, die in essentie laten zien dat burgers niet belemmerd mogen worden door financiële overwegingen om in geval van een calamiteit een beroep te doen op de overheid voor de uitvoering van een klassieke overheidstaak. De kwestie van kostenverhaal, die tussen de regels door een zwaarwegende rol voor de Gemeente lijkt te spelen, is niet gunstig te noemen. Bekend zijn de twee arresten van de Hoge Raad waarin deze uitspreekt dat het als uitgangspunt niet onrechtmatig is jegens derden (zoals de overheid) om een asbestdak te hebben en dat in zulke gevallen het evenmin onrechtmatig is om na te laten de asbestrestanten na een brand te verwijderen, zie Hoge Raad 7 november 2003, AB 2004/41 (Gemeente Wateringen) en Hoge Raad 15 juni 2001, AB 2004/42 (Gemeente Almelo). Dit kan anders zijn indien er een bijzondere reden in om bijvoorbeeld aan te nemen dat het betreffende pand brandgevoelig is en daardoor de mogelijkheid van onrechtmatige daad wel te verdedigen is, waar echter in dit onderhavige geval nog geen zekerheid over bestaat. Een wijziging van koers door de Hoge Raad valt hier niet te verwachten omdat de maatschappelijke implicaties daarvan zó groot zijn, gelet op de wijdverspreide aanwezigheid van asbest in onroerend goed, dat dit aan de wetgever moet worden overgelaten.

De kwestie van financieel verhaal valt echter buiten de vraagstelling; desgewenst is het eenvoudig om daar nadere toelichting op te geven en een overzicht te bieden van de betreffende jurisprudentie.

3.1.1 Deelconclusie inzake de asbestbesmetting in de openbare ruimte

De conclusie is hier dat de gemeente Westland haar publieke taak tot het saneren van de openbare ruimte in ernstig verwijtbare mate verwaarloost en daarbij de levens van haar inwoners nodeloos riskeert. Van ‘regie nemen’ is inmiddels niet of nauwelijks sprake.

3.2 De asbestbesmetting in de woningen en tuinen

Dan de kwestie van asbestbesmetting in woningen en privétuinen. Ook hier heeft de Gemeente een aanvang gemaakt met het saneren, soms zelfs tegen de wil van de bewoners in en daarmee *de facto* deze taak en de daarbij behorende verantwoordelijkheid op zich genomen. De positie van de Gemeente om desnoods via bestuursdwang sanering af te dwingen is ook *de iure* sterk, bijvoorbeeld via art. 1a Woningwet, art. 7b lid 2 onder c van de Woningwet of via art. 125 Gemeentewet jo. art. 5:21 en volgenden van de ABW (vgl. ABRvS 18 juli 2000, AB 2001, 30) en wellicht zelfs art. 173 Gemeentewet; zie ook TK 2003-2004, 29 392, MvT Woningwet nr. 3 p. 10 waarin expliciet asbestverontreiniging wordt genoemd.

De Gemeente toont zich terughoudend in het uitoefenen van bestuursdwang maar houdt die optie wel nadrukkelijk open. Hoewel dit ongetwijfeld op de korte termijn voor veel bewoners een opluchting zal zijn, moet dit gelijktijdig ook een verwarrende, onzekere en ook beangstigende kwestie zijn, gelet op de aanzienlijke kosten die met sanering gepaard kunnen gaan en waarvoor zij in het verleden geen voorzieningen zullen hebben getroffen.

Duidelijk is dat de Gemeente geleidelijk aan steeds minder kosten wil maken voor de saneringen in de privésfeer van de bewoners. Dit blijkt bijvoorbeeld uit het reeds genoemde afzien van saneren onder bestuursdwang (en gelijktijdig de optie daartoe open te houden), het gebrek aan recentelijke actie inzake sanering in de privésfeer en de pogingen van de burgemeester om verzekeraars voor de kosten van sanering te laten betalen. (Behoudens een enkel geval van coulance is het ondenkbaar dat verzekeraars onverplicht op grote schaal aan onvoldoende of geheel onverzekerde bewoners de asbestschade zouden vergoeden: dit zou een precedent opleveren dat het verzekeringssysteem in Nederland in ernstige mate zou ontwrichten. Ook is het wonderlijk om te denken dat verzekeraars tot filantropisch gedrag met potentieel verstrekkende consequenties zouden worden gedwongen omdat een burgemeester hen hiertoe tracht te overreden, terwijl noch hen noch hun verzekerden (i.e. de bewoners) enig verwijt kan worden gemaakt ten aanzien van de brand, de mislukte eerste en tweede saneringen of de actuele blootstelling.) Uiteindelijk hebben vele bewoners zelf hun woningen laten inventariseren en saneren en dit (vooralsnog) op eigen kosten gedaan.

Onder de omstandigheden – zoals vele risicoklasse II-besmettingen en de voortdurende herbesmetting tussen binnen en buiten – zou het de Gemeente in het kader van haar zorgplicht voor de volksgezondheid en milieu hebben betaamd om zelf de kosten van saneringen voor te schieten (veel bewoners zullen het geld daarvoor niet paraat hebben) en zo de saneringen zo voortvarend mogelijk te laten geschieden, daarmee het acute gevaar van asbestbesmetting opheffend; en zich *eerst daarna* over de mogelijkheden van verhaal te

bekommeren. De zorgplicht van de Gemeente stopt bij een kankerverwekkende stof als asbest niet bij de voordeur of de stoeprand.

Door voortvarende en behoorlijke sanering na te laten, miskent de Gemeente op kwalijke wijze dat de sanering van asbestresten in de woningen en tuinen een *urgente kwestie* is, waarmee mogelijk levens gemoeid zijn – een aanzienlijk hoger belang dan de besparing aan saneringskosten. Een en ander suggereert ook een bagatelliserende benadering van asbestrisico's en een onderschatting van het feit dat langdurige blootstelling aan asbest de kans op een asbestkanker verhoogt, zodat een voortvarende benadering om die reden juist bij uitstek geboden is. Daarbij is ook bekend dat voor jonge kinderen – en die zullen er in een woonwijk zeker zijn – een relatief kleine blootstelling aan asbest al grote gevolgen kan hebben in de toekomst; nergens in de aan mij verstrekte documenten zie ik dat de Gemeente dit aspect in haar beleid of overwegingen heeft meegenomen.

Ik merk op dat de situatie wellicht gevoelsmatig duidelijker wordt wanneer het gezondheidsrisico zich niet op de lange, maar op de korte termijn zou verwezenlijken, zoals bij een brand, een potentiële gasexplosie, etc. Dit doet echter niet af aan het feit dat een lakse benadering van zo'n gevaar kan leiden tot menselijk leed en dat de Gemeente dit zoveel als redelijkerwijze van haar mag en kan worden verlangd dient te voorkomen – en die lat ligt hoog. Dat in het voorkomende geval het asbestleed pas na enige decennia aan het daglicht zou kunnen komen en nu nog niet zichtbaar is, maakt juridisch geen enkel verschil en mag ook voor het feitelijk optreden door de Gemeente geen enkel verschil maken.

In dit licht valt verder op te merken dat de mogelijkheid bestaat dat asbestbesmetting in woningen en tuinen aanwezig is omdat de openbare ruimte tot twee maal toe niet goed is schoongemaakt, waarvoor de Gemeente als opdrachtgever uiteindelijk verantwoordelijk is; en dat asbest maanden na de asbestbrand nog aanwezig is en naar binnen waait of wordt gelopen, etc. De Gemeente doet er goed om reeds nu voor alsdan rekening te houden met particuliere aansprakelijkheidsclaims voor saneringskosten en schadeclaims van zieke bewoners in de toekomst. Het is bijvoorbeeld denkbaar dat de constante asbestvervuiling van de wegen heeft geleid tot onnodige vervuiling van de woningen, psychische schade van de bewoners, toekomstige ziektebeelden, etc.

3.2.1 Deelconclusie inzake de asbestbesmetting in de woningen en tuinen

De conclusie is hier dat de gemeente Westland ten onrechte de actuele asbestcalamiteit bagatelliseert en zich meer lijkt te concentreren op het financiële plaatje dan op de kerntaak van de bescherming van de volksgezondheid en milieu in de concrete vorm van voortvarend saneren. Dat is een moreel zeer ongelukkige afweging van haar eigen financiële belangen versus het acute belang van de bewoners op goede gezondheid en een veilig milieu. Ook hier is geen sprake van 'regie nemen' op passende of adequate wijze.

4. Samenvatting

De Gemeente Westland heeft een zorgplicht voor de handhaving en bescherming van volksgezondheid en milieu. Dit brengt ook een zorgplicht met zich om de asbestrestanten van de 'Wateringse asbestbrand' te saneren; deze taak wordt echter op zeer gebrekkige wijze vervuld. De Gemeente heeft weinig aandacht voor de gezondheidsrisico's die de

bewoners ter plaatse in de openbare ruimte en in hun woningen lopen, inmiddels reeds langdurig, en toont zich niet bereid om de concrete risico's op korte termijn weg te nemen maar schuift deze integendeel op de lange baan. De Gemeente focust inmiddels meer op het aspect van kostenverhaal en kostendekking en wijst daarbij de verzekeraars ten onrechte een rol toe. Hiermee stelt de Gemeente haar eigen (financiële) belangen vóór die van de gezondheid van haar burgers.

Het gebrek aan acuut, daadkrachtig en effectief optreden om de volksgezondheid en milieu in Wateringen te beschermen valt af te keuren. De gezondheidsrisico's van de bewoners blijven daardoor bestaan en worden mogelijk met de tijd steeds groter (en de bestrijding daarvan steeds kostbaarder). Daarbij valt ook op dat, ondanks meerdere verzoeken c.q. aanmaningen van de Provincie Zuid-Holland om meer regie te tonen in het verwijderen van het door de brand vrijgekomen asbest en daar voortvarendheid in te betrachten, de Gemeente volhardt in een lakse, ongepaste en afwijzende houding waarin een redelijke belangenafweging en -behartiging van haar bewoners ver te zoeken is.

5. Afrondend

Ik ben u hiermee graag van dienst geweest. Mocht u nog vragen of opmerkingen hebben, dan verneem ik graag van u.

Met vriendelijke groet,

Y.R.K. Waterman